

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HOÁ HÀ NỘI

KHOA THƯ VIỆN - THÔNG TIN

**NHU CẦU TIN TẠI TRUNG TÂM THÔNG TIN THƯ VIỆN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC GIAO THÔNG VẬN TẢI HÀ NỘI**

KHOÁ LUẬN TỐT NGHIỆP

Giảng viên hướng dẫn : PGS.TS TRẦN THỊ MINH NGUYỆT

Sinh viên thực hiện : ĐỖ THỊ TƯƠI

Lớp : TV 41A

HÀ NỘI - 2013

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện bài khóa luận, em đã nhận được sự động viên, khích lệ và sự giúp đỡ nhiều mặt từ các thầy cô, các cán bộ tại trung tâm, gia đình và bạn bè.

Qua đây, em xin gửi lời cảm ơn chân thành và sâu sắc tới cô giáo, Phó Giáo Sư.Tiến Sĩ Trần Thị Minh Nguyệt đã tận tình chỉ bảo, hướng dẫn em trong suốt quá trình làm khóa luận.

Em xin gửi lời tri ân tới các thầy cô trong khoa Thư viện – Thông tin Trường Đại học Văn hóa Hà Nội đã dìu dắt, giúp đỡ và tạo điều kiện thuận lợi cho em trong suốt thời gian qua.

Và cuối cùng em xin gửi lời cảm ơn tới Ban Giám đốc và các cán bộ tại trung tâm Thông tin – Thư viện Trường ĐHGTVT Hà Nội đã luôn động viên, ủng hộ, nhiệt tình và tạo điều kiện giúp đỡ em trong quá trình thực tập tại thư viện.

Mặc dù có nhiều cố gắng song do lần đầu làm quen với nghiên cứu và chưa có nhiều kinh nghiệm thực tế, khóa luận không tránh khỏi những thiếu sót về nội dung cũng như hình thức trình bày. Em rất mong nhận được những ý kiến đóng góp quý báu từ phía thầy cô và bạn bè để khóa luận của em được hoàn chỉnh.

Em xin chân thành cảm ơn!

Tác giả

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	1
Chương 1: NHU CẦU TIN VÀ NGƯỜI DÙNG TIN TRONG HOẠT ĐỘNG THÔNG TIN THƯ VIỆN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC GIAO THÔNG VẬN TẢI..	6
1.1. Nhu cầu tin và người dùng tin trong hoạt động thông tin - thư viện.....	6
1.1.1. Khái niệm nhu cầu tin và người dùng tin trong hoạt động thông tin – thư viện	6
1.1.2. Các yếu tố ảnh hưởng tới nhu cầu tin của người dùng tin	7
1.2. Khái quát về trường Đại học Giao thông Vận tải.....	8
1.2.1. Chức năng, nhiệm vụ.....	8
1.2.2. Cơ sở vật chất và cơ cấu tổ chức.....	10
1.1.3. Đại học Giao thông Vận tải trước yêu cầu đổi mới giáo dục.....	12
1.3. Trung tâm Thông tin - Thư viện tại Đại học Giao thông Vận tải.....	13
1.3.1. Chức năng, nhiệm vụ và cơ cấu tổ chức	13
Cơ cấu tổ chức của Trung tâm được bố trí theo chức năng và nhiệm vụ của từng bộ phận:	15
1.3.2. Nguồn nhân lực và cơ sở vật chất	17
1.3.3. Nguồn lực thông tin.....	20
1.4. Đặc điểm người dùng tin tại trường Đại học Giao thông Vận tải.....	23
1.4.1. Đặc điểm chung.....	23
1.4.2. Đặc điểm các nhóm người dùng tin	25
Chương 2: ĐẶC ĐIỂM NHU CẦU TIN CỦA NGƯỜI DÙNG TIN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC GIAO THÔNG VẬN TẢI.....	28
2.1. Đặc điểm nội dung nhu cầu tin.....	28
2.1.1. Nhu cầu về nội dung tài liệu.....	28
2.1.2. Nhu cầu về hình thức tài liệu.....	34

2.2. Tập quán khai thác thông tin	41
2.2.1. Nguồn khai thác thông tin của người dùng tin.....	41
2.2.2. Thời gian thu thập thông tin của người dùng tin.....	44
2.2.3. Các sản phẩm và dịch vụ thông tin được sử dụng chủ yếu	47
2.3. Đánh giá chung	50
2.3.1. Điểm mạnh	50
2.3.2. Điểm yếu	52
Chương 3: MỨC ĐỘ ĐÁP ỨNG VÀ CÁC GIẢI PHÁP NÂNG CAO NĂNG LỰC ĐÁP ỨNG NHU CẦU TIN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC GIAO THÔNG VẬN TẢI	54
3.1. Mức độ đáp ứng nhu cầu tin.....	54
3.1.1. Mức độ đáp ứng nhu cầu tin của nguồn lực thông tin.....	54
3.1.2. Mức độ đáp ứng NCT các sản phẩm và dịch vụ thông tin.....	58
3.1.3. Điều kiện vật chất, công nghệ và nhân lực	61
3.1.4. Nhận xét chung.....	63
3.2. Các giải pháp nâng cao khả năng đáp ứng nhu cầu tin tại Đại học Giao thông Vận tải	67
3.2.1. Tăng cường nguồn lực thông tin	67
3.2.2. Đa dạng hóa, nâng cao chất lượng các sản phẩm và dịch vụ thông tin.....	71
3.2.3. Nâng cao trình độ cho cán bộ Trung tâm	75
3.2.4. Tăng cường cơ sở vật chất, các trang thiết bị.....	78
3.2.5. Tăng cường đào tạo người dùng tin	79
KẾT LUẬN.....	82
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	83
PHỤ LỤC	

LỜI NÓI ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Bước sang những năm đầu thập niên thứ hai của thế kỷ 21, biết bao đổi thay đang diễn ra trong đời sống xã hội và khoa học công nghệ. Sự thành bại trong mọi ngành nghề ngày hôm nay phụ thuộc rất nhiều vào khả năng nhận thức được những xu hướng mới của thời đại và bắt nhịp được với chúng, trong đó thông tin đóng một vai trò vô cùng quan trọng. Vì vậy, hoạt động thông tin ngày càng trở thành nhân tố quan trọng không thể thiếu trong chiến lược phát triển kinh tế - xã hội của bất kỳ quốc gia nào. Cuộc cách mạng khoa học công nghệ đặc biệt là cuộc cách mạng công nghệ thông tin đã ảnh hưởng rất lớn đến mọi mặt của đời sống xã hội, khoa học thông tin – thư viện cũng không nằm ngoài ảnh hưởng của nó.

Nhận thức sâu sắc giáo dục đào tạo cùng với khoa học công nghệ là nhân tố quyết định sự tăng trưởng và phát triển xã hội góp phần quan trọng trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, ngành giáo dục đào tạo đã không ngừng đổi mới nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy. Với việc chuyển đổi phương thức đào tạo từ niên chế sang đào tạo tín chỉ, thư viện với vai trò là giảng đường thứ hai đối với đông đảo các giảng viên và sinh viên, cũng phải đổi mới hoạt động của mình cho phù hợp với xu thế chung. Trong điều kiện diễn ra bùng nổ thông tin và sự gia tăng của nền kinh tế tri thức, hoạt động thông tin - thư viện phải tự biến đổi sao cho phù hợp nhất.

Trường Đại học Giao thông Vận tải Hà Nội có sứ mạng đào tạo cho ngành Giao thông vận tải và đất nước những cán bộ khoa học kỹ thuật có năng lực và lòng yêu nghề, có khả năng sáng tạo và tính nhân văn. Hoạt động đào tạo, nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ và các hoạt động khác của Nhà trường nhằm mang lại những lợi ích với chất lượng tốt nhất cho

cộng đồng và xã hội. Nhà trường đã đào tạo cho đất nước hàng vạn kỹ sư, hàng ngàn thạc sỹ và tiến sỹ. Phần lớn cán bộ lãnh đạo, quản lý của các cơ quan quản lý, doanh nghiệp thuộc ngành GTVT đều tốt nghiệp từ Nhà trường.

Trong quá trình trưởng thành và phát triển, Trung tâm Thông tin - Thư viện Trường Đại học Giao thông Vận tải Hà Nội đã góp một phần không nhỏ vào những thành tựu chung. Trong những năm qua, cùng với sự phát triển của hệ thống thư viện trường đại học, Trung tâm Thông tin Thư viện Trường Đại học Giao thông Vận tải Hà Nội đã có sự phát triển nhanh chóng và vượt bậc. Trung tâm đã không ngừng đổi mới, nâng cao chất lượng mọi hoạt động cả về hiện đại hoá cơ sở vật chất, về chuyên môn nghiệp vụ cũng như hoạt động phục vụ. Hoạt động thông tin thư viện ngày càng trở nên phong phú và hiệu quả hơn, đã và đang ngày càng đóng vai trò quan trọng trong việc đáp ứng nhu cầu tin cho các đối tượng người dùng tin của Nhà trường.

Mục đích cuối cùng của hoạt động thông tin thư viện là đáp ứng đầy đủ nhu cầu tin của người dùng tin. Mức độ đáp ứng NCT cho NDT được xem là thước đo đánh giá chất lượng hoạt động của thư viện. Nghiên cứu NDT và nhận dạng NCT của họ, trên cơ sở đó tổ chức hoạt động thông tin theo đúng hướng, đáp ứng đầy đủ nhu cầu đó chính là nhiệm vụ quan trọng của các cơ quan TT – TV hiện nay nói chung và của Trung tâm Thông tin Thư viện Trường Đại học Giao thông Vận tải Hà Nội nói riêng.

Hiện nay, lĩnh vực giao thông vận tải trên thế giới nói chung cũng như ở Việt Nam nói riêng đã và đang thay đổi nhanh chóng. Với lượng thông tin khổng lồ, nhu cầu tin của người dùng tin về lĩnh vực Giao thông vận tải ngày càng gia tăng. Xuất phát từ thực tế trên em đã mạnh dạn lựa chọn đề tài “ Nhu cầu tin tại trung tâm thông tin thư viện trường Đại học Giao thông Vận tải Hà Nội” làm đề tài khóa luận tốt nghiệp với mong muốn góp phần tìm hiểu sự biến

đổi và phát triển của nhu cầu tin cũng như tìm kiếm các giải pháp hữu hiệu đáp ứng nhu cầu tin của người dùng tin tại Trường trong giai đoạn hiện nay.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

**** Mục đích nghiên cứu***

Nghiên cứu, khảo sát nhu cầu tin của sinh viên tại trung tâm thư viện trường Đại học Giao thông Vận tải, từ đó đề xuất giải pháp thỏa mãn nhu cầu tin của người dùng tin trong trường.

**** Nhiệm vụ nghiên cứu***

Để thực hiện mục đích trên, khóa luận giải quyết các nhiệm vụ sau:

- Nhận dạng đặc điểm hoạt động thông tin tại Đại học Giao thông Vận tải.
- Tìm hiểu đặc điểm người dùng tin ở Đại học Giao thông Vận tải.
- Khảo sát nhu cầu tin của người dùng tin tại Đại học Giao thông Vận tải.
- Đánh giá mức độ thỏa mãn nhu cầu tin và đề xuất các giải pháp nâng cao hiệu quả đáp ứng nhu cầu tin tại Trung tâm Thông tin - Thư viện của Trường.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

**** Đối tượng nghiên cứu***

Nhu cầu tin của người dùng tin tại Đại học Giao thông Vận tải.

**** Phạm vi nghiên cứu***

Nhu cầu tin của người dùng tin tại Trung tâm Thông tin – Thư viện của Đại học Giao thông Vận tải trong giai đoạn hiện nay.

4. Phương pháp nghiên cứu

Kháo luận sử dụng các phương pháp nghiên cứu cụ thể sau:

- Quan sát
- Lập phiếu điều tra

- Phỏng vấn
- Tổng hợp, phân tích các số liệu

5. Bố cục khóa luận

Ngoài phần mở đầu, mục lục, kết luận và phụ lục, khóa luận gồm 3 chương:

Chương 1. Nhu cầu tin trong hoạt động thông tin tại Trung Tâm Thông tin thư viện trường Đại học Giao thông Vận tải Hà Nội.

Chương 2. Đặc điểm nhu cầu tin tại Trung Tâm Thông tin thư viện trường Đại học Giao thông Vận tải.

Chương 3. Mức độ đáp ứng và các giải pháp nâng cao năng lực đáp ứng nhu cầu tin tại Trường Đại học Giao thông Vận tải.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Tiến Đức (1984), “Nhu cầu tin và phương pháp điều tra nhu cầu”, Nghiên cứu nghiệp vụ, (số 2).
2. Trần Thị Minh Nguyệt, Bài giảng môn người dùng tin, Khoa cao học, Trường Đại học Văn Hóa Hà Nội.
3. Trương Đại Lượng, Tập các bài giảng môn học “Công tác người đọc”, Trường Đại học Văn Hóa Hà Nội, Hà Nội.
4. Đoàn Phan Tân (2006), Thông tin học: Giáo trình dành cho sinh viên ngành Thông tin – Thư viện và quản trị Thông tin, NXB Đại học Quốc Gia Hà Nội, Hà Nội.
5. Lê Văn Viết (2000), Cẩm nang nghề thư viện, Văn Hóa Thông tin, Hà Nội.
6. Trung tâm Thông Tin – Thư viện Trường Đại học Giao thông Vận tải (2007), Tài liệu hướng dẫn sử dụng Trung tâm tài nguyên Trung tâm – Thư viện, Hà Nội.
7. Trường Đại học Giao thông Vận tải (2005), 60 năm xây dựng và trưởng thành (1945-2005), Hà Nội.
8. Tìm hiểu nhu cầu tin của người dùng tin tại thư viện Khoa học Thủy Lợi Việt Nam (2010): Khóa luận tốt nghiệp.
9. Website trường Đại học Giao thông Vận tải.